

ROLLID TÄIENDKIRJETES (väli 700|e)

Ühtlustamaks tegija rollinimetusi välja 700 alamväljal |e (teatri- jne arvustuste puhul ja mõnel muul erijuhul ka väljal 600), **järgida alltoodut:**

- a) Rollinimetus on **eesti keeles**, olenemata teose keelest. Rollinimetus väljendab isiku suhet teosesse, mitte selle isiku muid rolle või elukutset ega ametit (mitte füüsik, mükoloog, fotograaf, lavastaja jne).
- b) Kui isik on täitnud teose loomisel **mitut rolli**, võib valida neist **olulisima või märkida mitu rolli** (välja korrates eri ridadel, näit. ...|e)stsenarist, ...|e)lavastaja; toimetaja ja tõlkija; esitaja ja sõnade autor). Püüda vältida kahe lähedase rolli kasutamist korraga.
- c) Jäetakse ära **kõrvalisemad tegelased** nagu tehniline teostaja, üldkoordinaator, projekti juht, assistent (ükskõik kelle), või need, kelle roll ei ole otseselt väljaandega seotud.
- e) Autoritele, kaasautoritele, kaastöölistele rolli ei märgita.

ROLLID TÄIENDKIRJETES

- **Adressaat** – kirja saaja (arhivaalid, väli 700, raamatute puhul ei kasuta)
- Ajakohastaja rolliks vastavalt olukorrale kas toimetaja või kohandaja
- **Animaator** - multiplikaator
- **Annetaja** - (vanad trükised, arhivaalid, väli 600)
- **Ansamblijuht**
- **Arhiivimoodustaja** – (arhivaalid)
- **Arvutigraafik**
- **Asutaja** - ajalehe, ajakirja, entsüklopeedia asutaja või esimene toimetaja
- **Dedikatsiooni saaja** - (vanad trükised, väli 600)
- Dekoraator, dekoratsioonide autor >> kasuta: **kunstnik või kujundaja või lavakujundaja**
- **Dirigent** - koorijuhid, dirigendid, orkestrijuhid
- **Dramatiseerija** - kirjandusteose teatri jaoks ümbertegija
- **Dubleerija**
- **Eessõna (järelsõna) autor** - mitte lihtsalt eessõna (järelsõna)
- **Esitaja** - teksti lugeja, esitaja, jutustaja, ettekandja, laulja, pianist vm
- **Fotograaf** - fotograafid (mitte kasutada: fotod, foto autor)
- **Gratulatsiooni autor** - (vanad trükised)
- **Graveerija** - (vanad trükised)
- **Helilooja** - muusika autor, laulu autor, helilooja

- **Helioperaator** – ka videofilmide salvestaja
- **Helirežissöör** - helikujundaja, helindaja, muusikaline kujundaja, helirežissöör-restauraator (ei kasuta: hää)
- **Idee autor** – filmi idee autor, kes ei ole stsenaaristi rollis
- **Illustreerija** - illustreerija, jooniste autor, graveerija (mitte kasutada: illustraator)
- **Intervjueerija** - saatejuht, reporter, küsitleja (mõnikord **ilma rollita** autor).
- **Juhendaja** – väitekirjade, üliõpilastööde ja muude teaduslike tööde juhendajad, meistriclasside juhendajad muusikateavikutes; samuti õppevideotes ükskõik mida õpetavad, juhendavad isikud.
- **Kartograaf** - kartograaf, kaardi koostaja
- **Keelejuht** - rahvaluule teksti esitaja
- **Kirjastaja** - vanade trükiste, RB puhul. Kasutada, kui roll on toodud 260 |b
- **Kohandaja** - kohandaja, mugandaja, adapteerija, ümbertöötaja
- **Koguja** - rahvaluule, rahvapärимuse koguja, üleskirjutaja
- **Kommenteerija** - kommentaaride autor, kommentaator, seda rolli võib kasutada ka ees- ja järelsõna autorite puhul, kui on tõepoolest tegemist kommentaariga.
- **Konspekterija** – (arhivaalid)
- **Konsultant** – teadustööde ja dokumentaalfilmide teaduskonsultant
- **Koostaja** - koostaja, kokkuseadja, teksti koostaja, lisa koostaja (või ükskõik millise tekstiosa koostaja)
- **Koreograaf**
- **Kujundaja** - raamatu kunstnik, kunstiline kujundaja, kaane kujundaja, (mitte kasutada: kaas)
- **Kunstnik** - lavastuste ja filmide kunstnik, taustakunstnik, kostüümikunstnik, vanaraamatu kunstnik jne
- **Kõitja** - (väärtuslike köidete puhul)
- **Lavakujundaja**
- **Lavastaja** - näitejuht
- **Libretist** - libreto autor, libretist
- **Liikumise seadja** - nootides, mängu- ja tantsuõpikutes jm
- **Liikumisjuht**
- **Litograaf** - (vanad trükised)
- **Monteerija** – filmimaterjali tervikteoseks koondaja
- **Muusikajuht**
- **Noodigraafik**
- **Noodistaja** - muusika nootidena kirjapanaja, lindilt mahakirjutaja, lindilt transkribeerija
- **Näitekirjanik**
- Näitleja >> kasuta **osatäitja või esitaja**
- **Omanik** - (vanad trükised, kasutatakse väljal 600)
- **Operaator**
- **Osaleja** – dokumentaalfilmis, telesaate salvestuses osaleja
- **Osatäitja** - filmides, lavastustes osatäitjad, näitlejad
- **Portreteeritav**

- **Produtsent** - kasutatakse uute filmide puhul, vanade filmide puhul ei tarvitata rolli filmi direktor
- **Raamatukaupmees** – (vanad trükised)
- **Redigeerija** - nootide või vanade tekstide puhul (harva)
- **Refereerija** - refereerija, vahendaja
- **Remiksija** – kasutatakse helisalvestiste puhul
- **Režissöör** - režissöör-lavastaja, režissöör, filmirežissöör
- **Retseenseerija** - teadusliku töö retseenseerija. Kasutada juhul, kui retsensioon on kirjeldatavas teavikus olemas ja retseenseerija nimi esineb väljal 245 |c.
- **Saatejuht** – telesaate salvestuses küsitleja, reporter, intervjuuerija
- **Sissekirjutuse autor** – (vanad trükised)
- **Tantsujuht** - rahvatantsupidude juht
- **Teksti autor** - näitusekataloogide, fotoalbumite, kunstialbumite vm puhul. dokfilmide pealeloetava teksti autor
- **Toimetaja** - toimetajad: vastutavad, pea-, juhtivad, seeria jne toimetajad. Tehnilisele toimetajale või redaktorile täiendkirjet ei tehta.
- **Trükkal** - (vanad trükised)
- **Tõlkija** - ümberpanija, tõlkija, eestindaja, dokumentide tõlkija
- **Salvestaja** - rahvamuusika, rahvaluule lindistaja
- **Seadja** - seadja, arranžeerija
- **Stsenarist** - stsenarist-lavastaja, stsenarist
- **Sõnade autor** - (ei kasuta: laulutekstide autor, laulusõnade autor)
- Vastutav väljaandja > kasuta **väljaandja**
- **Väljaandja** - üldiselt kasutatakse ajalehtede või ajakirjade puhul, vana trükise RB puhul ka raamatud. Kasutada kui roll on toodud 245 |c
- **Ümberkirjutaja** - vana käsikirjaline teavik